

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ, 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α036**

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 90 λεπτά

**Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑ (10) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΜΕΡΟΣ Ι: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**A. Μετάφραση διδαγμένου κειμένου****(Μονάδες 20)****Κείμενο 1**

Τιμῶμαι δὲ μάλιστα πάντων	0,5
καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις,	0,5
ἀγαπητὴ μὲν συνεργὸς τεχνίταις,	1
πιστὴ δὲ φύλαξ οἴκων δεσπότηαις,	1
εὐμενὴς δὲ παραστάτις οἰκέταις,	1
ἀγαθὴ δὲ συλλήπτρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων,	1,5
βεβαία δὲ σύμμαχος τῶν ἐν πολέμῳ ἔργων,	1,5
ἀρίστη δὲ φιλίας κοινωνός.	1
Ξενοφῶντος <i>Ἀπομνημονεύματα</i> 2.1.32	ΣΥΝΟΛΟ
	8

Ενδεικτική μετάφραση:

Και τιμῶμαι πιο πολύ απ' όλους και από τους θεούς και από τους ανθρώπους, (εἶμαι) αγαπητὴ συνεργάτιδα στους/για τους τεχνίτες, πιστὴ φύλακας στους/για τους οικοδεσπότες, ευνοϊκὴ βοηθός στους/για τους δούλους, καλὴ συμβοηθός των ειρηνικῶν ἔργων/στους κόπους τῆς εἰρήνης, ἀσφαλὴς/σταθερὴ/βέβαιη σύμμαχος των πολεμικῶν ἔργων/στα ἔργα του πολέμου, πολὺ καλὴ/ἀρίστη σύντροφος στη φιλία/για τη φιλία.

Κείμενο 2

[...] Σπεύδοντες γὰρ <οἱ πατέρες>	0,5
τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον πρωτεῦσαι	2
πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσιν,	1,5
οἷς ἀπαυδῶντες ἐκπίπτουσι,	0,5
καὶ ἄλλως βαρυνόμενοι ταῖς κακοπαθείαις	1,5
οὐ δέχονται τὴν μάθησιν εὐηνίως.	1
Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ	0,5
τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται,	1
τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται,	0,5
τὸν αὐτὸν τρόπον	0,5
ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὖξεται πόνοις,	2
τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται.	0,5
Πλουτάρχου <i>Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς</i> 9 b – c	ΣΥΝΟΛΟ
	12

Ενδεικτική μετάφραση:

Επειδή, λοιπόν, οι πατέρες βιάζονται/ανυπομονούν/αδημονούν να πρωτεύσουν/διακριθούν τα παιδιά τους πιο γρήγορα σε όλα, επιβάλλουν σ' αυτά υπερβολικές ευθύνες/εργασίες/κόπους, τις οποίες/που, αφού κουραστούν, τις αφήνουν στη μέση/ξεφεύγουν από αυτές· και διαφορετικά επιβαρυνμένοι από τα βάσανα/ταλαιπωρίες/δυστυχίες δεν δέχονται τη μάθηση υπάκουα. Γιατί, όπως ακριβώς τα φυτά τρέφονται με μετρημένο νερό, ενώ με το πολύ πνίγονται, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο η ψυχή με μετρημένους/κανονικούς κόπους αναπτύσσεται, ενώ με υπερβολικούς βυθίζεται.

B. Μετάφραση αδίδακτου κειμένου

(Μονάδες 15)

Κείμενο 3

ὁ μὲν πόλεμος πάντων ἡμᾶς τῶν ἀγαθῶν ἀπεστέρηκεν·	3
καὶ γὰρ πτωχοτέρους πεποίηκε,	1
καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασε,	2,5
καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκε,	1,5
καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς.	2
ἂν τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα,	1
μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν,	2
ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς.	2
<i>Ἴσοκράτους Περὶ εἰρήνης 8.19-20 (Διασκευή)</i>	ΣΥΝΟΛΟ
	15

Ενδεικτικές μεταφράσεις:

1. Ο πόλεμος λοιπόν μας έχει στερήσει απ' όλα τα αγαθά· και πιο φτωχούς μας έκανε και πολλούς κινδύνους μας ανάγκασε να υπομένουμε και στους Έλληνες μας έχει διαβάλει και μας έχει ταλαιπωρήσει με κάθε τρόπο. Αν κάνουμε ειρήνη, θα κατοικούμε στην πόλη μας με μεγάλη ασφάλεια, έχοντας απαλλαγεί από πολέμους, κινδύνους και αναταραχές.

(Μτφρ. Μ.Γ. Ξανθού. 2001. *Ισοκράτης. Περί Ειρήνης, Κατά των Σοφιστών, Επιστολή προς Φίλιππον (III), Επιστολή προς Αλέξανδρον (V)*. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.)

2. Ο πόλεμος λοιπόν μας στέρησε όλα τα αγαθά, γιατί και πιο φτωχούς μας έκανε και μας ανάγκασε να υπομείνουμε πολλούς κινδύνους και μας έχει διαβάλει στα μάτια των Ελλήνων και μας έχει ταλαιπωρήσει με κάθε τρόπο. Αν κάνουμε την ειρήνη, θα κατοικούμε την πόλη μας με πολλήν ασφάλεια, αφού απαλλαγούμε από πολέμους και κινδύνους και τη διχόνοια.

(Μτφρ. Δ. Αντωνίου. 2003. *Ισοκράτη Περί Ειρήνης*. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια (γραμματικά, συντακτικά, ερμηνευτικά, πραγματικά, αισθητικά). Αθήνα: Γρηγόρης.)

3. Ο πόλεμος (λοιπόν) έχει στερήσει από μας όλα τα αγαθά· διότι και πιο φτωχούς μας έχει κάνει και πολλούς κινδύνους μας ανάγκασε να υπομένουμε/υπομείνουμε και μας έχει διαβάλει/συκοφαντήσει/δυσφημήσει στους Έλληνες/απέναντι στους Έλληνες, και μας έχει ταλαιπωρήσει με κάθε τρόπο/με όλους τους τρόπους. Αν κάνουμε ειρήνη, θα κατοικήσουμε την πόλη με πολλή/μεγάλη ασφάλεια, αφού απαλλαχθούμε από τους πολέμους, τους κινδύνους και την ταραχή/αναταραχή.

Γ. Διδαγμένο κείμενο για ορθογραφία

(Μονάδες 5)

Καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοις χαίρουσιν, οἱ δὲ γεραίτεροι ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται.

Ξενοφῶντος *Ἀπομνημονεύματα* 2.1.32

Για την Ορθογραφία ισχύουν τα ακόλουθα:

- α. Αφαιρείται 0,25 για κάθε τονικό λάθος ή παράλειψη τόνου ή πνεύματος ή υπογεγραμμένης.
- β. Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου ή πνεύματος, αφαιρείται 0,25.
- γ. Αφαιρείται 0,5 για ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος.
- δ. Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα ορθογραφικά ή γραμματικά λάθη, αφαιρείται 0,5.
- ε. Σε περίπτωση που συνδυάζονται οι περιπτώσεις α και γ, αφαιρείται 0,5.
- στ. Το επαναλαμβανόμενο λάθος αξιολογείται μόνο μία φορά.
- ζ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Δ. Παρατηρήσεις

(Μονάδες 40)

Για την ορθογραφία στις ασκήσεις Γραμματικής και Συντακτικού, και στις Λεξιλογικές ασκήσεις ισχύουν τα ακόλουθα:

- α. Σε περίπτωση ορθογραφικού λάθους, ο τύπος θεωρείται λανθασμένος και βαθμολογείται με μηδέν μονάδες (π.χ. γίγνοι, ἐκώλασεν, ἀόρ. β΄: ἐπέβαλλε, υποτ.: πιστεύομεν, τῷ ἄνθρωπο, ψυχές, παραπαιδία, μετάδωση, κ.ά.).
- β. Για κάθε λάθος σε τόνο, παρατονισμό, πνεύμα, υπογεγραμμένη αφαιρείται 0,25.

γ. Αν στην ίδια λέξη συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης, αφαιρείται 0,25.

δ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις που ζητείται τύπος των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών και ο τύπος που δίνεται ως απάντηση **υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος** των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών αντίστοιχα, τότε **ο τύπος βαθμολογείται με μηδέν μονάδες** (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν ζητηθεί το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος λέγω και δοθεί ως απάντηση το λέγει ή λέγη, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος. Αν ζητηθεί ένα παράγωγο ουσιαστικό του ρήματος κλίνω (στα Αρχαία ή στα Νέα Ελληνικά) και δοθεί ως απάντηση ο τύπος κλήση, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους.

α. σύνειμι (Κείμενο 1)

Να γράψετε το α' πρόσωπο πληθυντικού στην οριστική έγκλιση του Παρατατικού και του Μέλλοντα.

Οριστική Παρατατικού: συνήμεν

Οριστική Μέλλοντα: συνεσόμεθα

(2X1=2)

β. πράττειν (Κείμενο 1)

Να γράψετε το γ' πρόσωπο ενικού στην οριστική έγκλιση του Αορίστου και του Παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Οριστική Αορίστου: έπραξε(ν)

Οριστική Παρακειμένου: πέπραχε/πέπραγε

(2X1=2)

γ. δέχονται (Κείμενο 2)

Να γράψετε το απαρέμφατο Ενεστώτα και το απαρέμφατο Αορίστου.

Απαρέμφατο Ενεστώτα: δέχεσθαι

Απαρέμφατο Αορίστου: δέξασθαι

(2X1=2)

δ. ήνάγκασε (Κείμενο 3)

Να γράψετε το β' πρόσωπο ενικού στην οριστική του Μέλλοντα και του Υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

Οριστική Μέλλοντα: άναγκάσεις

Οριστική Υπερσυντελικού: ήναγκάκεις

(2X1=2)

(μονάδες 8)

Δ.2. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τους πιο κάτω γραμματικούς τύπους.

- i. *έμοῦ* (Κείμενο 1): *ἡμῶν*
- ii. *τεχνίταις* (Κείμενο 1): *τεχνίτη*
- iii. *φύλαξ* (Κείμενο 1): *φύλακες*
- iv. *ὑπερμέτρους* (Κείμενο 2): *ὑπέρμετρον*
- v. *φυτά* (Κείμενο 2): *φυτόν*

- vi. *κινδύνους* (Κείμενο 3): *κίνδυνον*
- vii. *πόλιν* (Κείμενο 3): *πόλεις*

(7X1=7)
(μονάδες 7)

Δ.3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω υπογραμμισμένους τύπους.

- i. Ἐγὼ σύνειμι μὲν θεοῖς (Κείμενο 1): *αντικείμενο (μ. 0,5) στο ρήμα σύνειμι (μ. 0,5)*
- ii. Ὑπνος δὲ τοῖς ἐμοῖς φίλοις πάρεστιν ἡδίων (Κείμενο 1): *υποκείμενο (μ. 0,5) στο ρήμα πάρεστιν (μ. 0,5)*
- iii. ἡ ἀνάπαυσις τῶν πόνων ἐστὶν ἄρτυμα (Κείμενο 2): *κατηγορούμενο (μ. 0,5) στο ἡ ἀνάπαυσις (μ. 0,25), συνδετικό ρήμα ἐστίν (μ. 0,25)*
- iv. ὁ μὲν πόλεμος πάντων ἡμᾶς τῶν ἀγαθῶν ἀπεστέρηκεν (Κείμενο 3):
ἡμᾶς: ἄμεσο (μ. 0,25) αντικείμενο (μ. 0,25) στο ρήμα ἀπεστέρηκεν (μ. 0,5)
τῶν ἀγαθῶν: ἔμμεσο (μ. 0,25) αντικείμενο (μ. 0,25) στο ρήμα ἀπεστέρηκεν (μ. 0,5)
(μονάδες 5)

Δ.3.β. (*ὁ μὲν πόλεμος*) *πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασε (ἡμᾶς)* (Κείμενο 3)

Να εντοπίσετε στην πιο πάνω πρόταση και να γράψετε:

- i. το απαρέμφατο: *ὑπομένειν*
- ii. το εἶδος του απαρεμφάτου: *τελικό απαρέμφατο*
- iii. τον συντακτικό του ρόλο: *αντικείμενο (μ. 0,5) στο ρήμα ἠνάγκασε (μ. 0,5)*
- iv. το υποκείμενο του απαρεμφάτου: *ἡμᾶς*
- v. αν υπάρχει ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία: *ετεροπροσωπία*

(5X1=5)
(μονάδες 5)

Δ.4.α. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τις λέξεις που ζητούνται με βάση τους ακόλουθους τύπους:

- i. *οἴκων* (Κείμενο1): σύνθετο ουσιαστικό:
οικογένεια, οικοδεσπότης, οικοδομή, οικοκυρά, οικολογία, οικονομία, οικονομολόγος, οικόπεδο, οικοσύστημα, οικοτεχνία, οικοτροφείο, κάτοικος, περίοικος, μέτοικος, συγκάτοικος, συνοικισμός, πολυκατοικία, άποικος, έποικος, ένοικος, διοίκηση,...

ii. **ἔργων** (Κείμενο 1): παράγωγο επίθετο:
εργασιακός, εργάσιμος, εργατικός, εργώδης, εργαλειακός,...

iii. **πόνους** (Κείμενο 2): σύνθετο επίθετο:
άπονος, επίπονος, συμπονετικός, φιλόπονος, φυγόπονος, λυσίπονος, παυσίπονος, πονόκαρδος, πονόψυχος, ψυχοπονιάρης,...

iv. **τρέφεται** (Κείμενο 2): παράγωγο ουσιαστικό:
τροφή, τροφός, τροφέας, τροφεία, τρόφιμο, θρέμμα, θρεφτάρι, θρέψη, θρέψιμο,...

v. **ποιησώμεθα** (Κείμενο 3): σύνθετο ουσιαστικό:
αξιοποίηση, αρτοποιείο, γνωστοποίηση, δραματοποίηση, εκποίηση, επιπλοποιείο, ηθοποιός, κακοποιός, κοινοποίηση, κοινωνικοποίηση, μελοποίηση, παγκοσμιοποίηση, παραποίηση, περιποίηση, πραγματοποίηση, προειδοποίηση, προσποίηση, προσωποποίηση, φαρμακοποιός, χρησιμοποίηση, συνειδητοποίηση, ...

vi. **πόλιν** (Κείμενο 3): παράγωγο επίθετο:
πολιτικός, πολίτικος, πολιτειακός, πολιτισμικός, πολιτιστικός,...

(6X1=6)
(μονάδες 6)

Δ.4.β. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων της στήλης Α' με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β'. Στη στήλη Β' περισεύει μία λέξη.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. γίγνεται (Κείμενο 1)	α. έλλειψη
2. συλλήπτρια (Κείμενο 1)	β. εισβολή
3. σπεύδοντες (Κείμενο 2)	γ. γεγονός
4. διαβέβληκε (Κείμενο 3)	δ. σπουδή
	ε. περίληψη

Αντιστοίχιση

- 1 - γ
- 2 - ε
- 3 - δ
- 4 - β

(4X1=4)
(μονάδες 4)

Δ.4.γ. Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Σε περίπτωση ρήματος, να γράψετε το α΄ πρόσωπο ενικού της οριστικής Ενεστώτα και σε περίπτωση κλιτού μέρους του λόγου, την ονομαστική ενικού.

i. *πάρεστιν* (Κείμενο 1): *παρά* (μ. 0,5) + *είμι* (μ. 0,5)

ii. *ἀπολείποντες* (Κείμενο 1): *ἀπό* (μ. 0,5) + *λείπω* (μ. 0,5)

iii. *ἐκπίπτουσι* (Κείμενο 2): *ἐκ* (μ. 0,5) + *πίπτω/πτῶσις* (μ. 0,5)

iv. *ὑπομένειν* (Κείμενο 3): *ὑπό* (μ. 0,5) + *μένω* (μ. 0,5)

Σε περίπτωση που δοθεί ως απάντηση στο σημείο iii τύπος εκτός της ονομαστικής ενικού (*πτῶσις*) και σε όλα τα σημεία τύποι εκτός του α΄ προσώπου ενικού (*είμι*, *λείπω*, *πίπτω*, *μένω*), δεν θα γίνεται αποδεκτή.

(8X0,5=4)

(μονάδες 4)

Δ.4.δ. Να γράψετε ένα (1) αντώνυμο στα Αρχαία Ελληνικά του επιθέτου που σας δίνεται.

σύμμαχος (Κείμενο 1): *ἐχθρός*, *πολέμιος*, *ἐναντίος*

(1X1=1)

(μονάδα 1)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Για την ορθογραφία στο Αντίστροφο ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Για κάθε ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος αφαιρείται 0,25 από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

β. Για κάθε δύο λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης αφαιρείται 0,25 από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

γ. Μέγιστη αφαίρεση μονάδων από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης: 2 μονάδες.

δ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Αν ο τύπος που δίνεται ως απάντηση υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος των Αρχαίων Ελληνικών, τότε ο τύπος βαθμολογείται με μηδέν μονάδες (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν απαιτείται το γ΄ ενικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος λέγω και δοθεί ως απάντηση το λέγει ή λέγη, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

Να μεταφέρετε την πιο κάτω πρόταση στα Αρχαία Ελληνικά.

Λέγεται ότι οι άρχοντες είναι δίκαιοι και πιστοί.

Λέγεται/Ομολογείται (μ. 1) τούς ἄρχοντας (μ. 1) δίκαιους (μ. 1) καὶ πιστοὺς (μ. 1) εἶναι (μ. 1).

Ἦ

Λέγεται/Ομολογείται (μ. 1) ὅτι (μ. 0,5) οἱ ἄρχοντες (μ. 0,5) δίκαιοι (μ.1) καὶ πιστοὶ (μ.1) εἶσι(ν) (μ. 1).

Σημείωση: Σε περίπτωση μη εφαρμογῆς τῆς ἐγκλίσης τόνου, δὲν ἀφαιροῦνται μονάδες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(Μονάδες 15)

Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα 2.1.32 (Κείμενο 1)

A.1.α. Ποιος/Ποια μιλά στο Κείμενο 1 και ποιο ρηματικό πρόσωπο χρησιμοποιεῖ; Να καταγράψετε δύο (2) στοιχεία ἀπὸ το κείμενο, που να τεκμηριώνουν το ρηματικό πρόσωπο.

Στο Κείμενο 1 μιλά η Αρετή. (μ. 1)

(1X1=1)

Ρηματικό πρόσωπο:

α' πρόσωπο (μ. 0,5) ενικού αριθμού (μ. 0,5)

(2X0,5=1)

Τεκμηρίωση:

- ἐγὼ
- σύνειμι
- ἐμοῦ
- Τιμῶμαι
- τοῖς ἐμοῖς

(2X1=2)

(μονάδες 4)

A.1.β. Τι εξυπηρετεῖ η χρήση του συγκεκριμένου ρηματικού προσώπου; Να αναφέρετε ἓνα (1) στοιχείο.

Η χρήση του α' ρηματικού προσώπου προσδίδει στο κείμενο:

- ζωντάνια
- παραστατικότητα
- αμεσότητα
- πειστικότητα
- βιωματικότητα
- οικειότητα

(1X1=1)

(μονάδα 1)

A.2. Με βάση το απόσπασμα που δεν ζητήθηκε για μετάφραση, να γράψετε με δικά σας λόγια δύο (2) επιχειρήματα, με τα οποία ο/η ομιλητής/-τρια προσπαθεί να πείσει τον Ηρακλή.

Επιχειρήματα Αρετής:

- *συναναστρέφεται με τους θεούς*
- *συναναστρέφεται με τους καλούς ανθρώπους*
- *δεν συντελείται κανένα έργο, ούτε θεϊκό, ούτε ανθρώπινο, χωρίς αυτήν*
- *πιο γλυκός είναι ο ύπνος στους φίλους της παρά σ' εκείνους που δεν μοχθούν*
- *οι φίλοι της δεν αγανακτούν αν εγκαταλείψουν τον ύπνο*
- *οι φίλοι της δεν αμελούν να κάνουν αυτά που πρέπει εξαιτίας/για χάρη του ύπνου*

(2X1=2)

Σημείωση: Η απλή παράθεση/αντιγραφή αρχαιοελληνικού χωρίου βαθμολογείται με μηδέν μονάδες.

(μονάδες 2)

Πλουτάρχου *Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς* 9 b – c (Κείμενο 2)

B.1. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τέσσερα (4) από τα αντιθετικά ζεύγη, που χρησιμοποιεί ο Πλούταρχος στο Κείμενο 2.

Αντιθετικά ζεύγη:

- *τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται/τρέφονται με μετρημένο νερό ≠ τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται/ενώ με το πολύ πνίγονται*
- *τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις/ἡ ψυχὴ με μετρημένους/κανονικούς κόπους αναπτύσσεται ≠ τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται/με υπερβολικούς βυθίζεται*
- *ἄνεσιν/ἀνάπαυση ≠ σπουδὴν/εργασία*
- *ἐγρήγορσις ≠ ὕπνος*
- *πόλεμος ≠ εἰρήνη*
- *χειμῶν ≠ εὐδία/καλοκαίρι*
- *ἐνεργοὶ πράξεις ≠ ἔορταί*

(4X1=4)

(μονάδες 4)

B.2. Ποια είναι η παιδαγωγική άποψη του Πλουτάρχου στο Κείμενο 2; Νομίζετε ότι αυτή η παιδαγωγική άποψη παραμένει και στις μέρες μας επίκαιρη; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Ο Πλούταρχος υποστηρίζει ότι τα παιδιά πρέπει να κοπιάζουν για να μαθαίνουν (μ. 1), αλλά με ισορροπημένο/κανονικό ρυθμό/με άνεση/με διαλείμματα (μ. 1).

(2X1=2)

Κατά την άποψή μου, αυτή η παιδαγωγική αρχή παραμένει επίκαιρη στις μέρες μας, καθώς είναι παραδεκτό απ' όλους πως οι μαθητές πρέπει να κουραστούν για να

κατακτήσουν τη γνώση, αλλά και πως χρειάζονται ξεκούραση για να θέλουν και να μπορούν να συνεχίσουν να μαθαίνουν. Αυτό αποδεικνύεται, επίσης, από την ύπαρξη των σχολικών αργιών και διακοπών.

Σημείωση: *Γίνεται δεκτή οποιαδήποτε άλλη ορθή και τεκμηριωμένη θέση.*

(1Χ2=2)

(μονάδες 4)

-ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ-

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΚΕΛΙ ΠΙΝΑΚΑ	ΑΣΚΗΣΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΝΑ ΑΣΚΗΣΗ
1.	I.A.1. (Διδαγμένο κείμενο 1)	8
2.	I.A.2. (Διδαγμένο κείμενο 2)	12
3.	I.B. (Αδίδακτο κείμενο)	15
4.	I.Γ. (Ορθογραφία)	5
5.	I.Δ.1.α-δ (Σχηματισμός ρηματικών τύπων)	8
6.	I.Δ.2. (Αντίθετος αριθμός)	7
7.	I.Δ.3.α. (Συντακτική αναγνώριση)	5
8.	I.Δ.3.β. (Απαρεμφατική σύνταξη)	5
9.	I.Δ.4.α. (Λεξιλογικά: παραγωγή-σύνθεση)	6
10.	I.Δ.4.β. (Λεξιλογικά: αντιστοίχιση)	4
11.	I.Δ.4.γ. (Λεξιλογικά: ανάλυση συνθετικών)	4
12.	I.Δ.4.δ. (Αντώνυμο)	1
13.	I.E. (Αντίστροφο κείμενο)	5
14.	II.A.1.α. (Ομιλητής - Ρηματικό πρόσωπο)	4
15.	II.A.1.β. (Τι εξυπηρετεί)	1
16.	II.A. 2. (Επιχειρήματα)	2
17.	II.B.1. (Αντιθετικά ζεύγη)	4
18.	II.B.2. (Παιδαγωγική άποψη)	4
		ΣΥΝΟΛΟ 100